

PHẪU THUẬT NỘI SOI CẮT KHỐI TÁ TỤY ĐIỀU TRỊ UNG THƯ VÙNG ĐẦU TỤY - TÁ TRÀNG

Tên công trình: *Ứng dụng phẫu thuật nội soi cắt khối tá tụy điều trị ung thư vùng đầu tụy - tá tràng tại Bệnh viện Ung bướu Nghệ An*

Tác giả: *PGS.TS. Nguyễn Quang Trung và cộng sự*

Giải thưởng Sáng tạo KH&CN Nghệ An 2023: *Giải Nhất*

1. Đặt vấn đề

Ung thư vùng đầu tụy - tá tràng bao gồm: ung thư đầu tụy, ung thư đoạn cuối ống mật chủ, ung thư bóng Vater và ung thư toàn bộ tá tràng, là bệnh gây tử vong thường gặp trong các loại ung thư tiêu hóa gan, mật, tụy. Đây là bệnh ác tính thường phát hiện ở giai đoạn muộn với tiên lượng sống thấp.

Cho đến thời điểm hiện tại, phẫu thuật là phương pháp duy nhất chữa khỏi bệnh đối với ung thư vùng đầu tụy - tá tràng. Trong đó, phẫu thuật cắt khối tá tụy mà đỉnh cao là phẫu thuật nội soi là phương pháp điều trị triệt để nhất, mang lại hiệu quả điều trị cao nhất. Phẫu thuật này được triển khai thường quy tại các trung tâm gan mật lớn trên thế giới, và tại Việt Nam, phẫu thuật này chỉ được thực hiện thường quy tại Bệnh viện Đại học Y dược Thành phố Hồ Chí Minh. Ngoài ra một số bệnh viện tuyến Trung ương bắt đầu triển khai kỹ thuật này nhưng không thường quy với số lượng bệnh nhân rất nhỏ và thường là phẫu thuật nội soi để hỗ trợ chứ chưa thể triển khai phẫu thuật nội soi toàn bộ để cắt khối tá tụy.

Bệnh viện Ung bướu Nghệ An là một trong số ít cơ sở y tế trên toàn quốc ứng dụng kỹ thuật nội soi cắt khối tá tụy, mang lại nhiều kết quả tốt. Sau hơn 3 năm thực hiện, nhóm tác giả đã tổng kết, đánh giá hiệu quả của phương pháp phẫu thuật này trong công trình: “Ứng dụng phẫu thuật nội soi cắt khối tá tụy điều trị ung thư vùng đầu tụy - tá tràng”.

2. Nội dung công trình

Từ trước tới nay phẫu thuật cắt khối tá tụy thường là kỹ thuật khó thực hiện do vị trí giải phẫu của tụy nằm sau phúc mạc, bao quanh bởi những mạch máu lớn, dẫn đến việc phẫu tích trở nên khó khăn, dễ xảy ra các tai biến trong quá trình phẫu thuật, thời gian phẫu thuật kéo dài, đặc biệt các biến chứng chảy máu, rò tụy, rò mật, chậm lưu thông dạ dày sau phẫu thuật vẫn còn cao, tỷ lệ tử vong dao động từ 1-5%, nên đây vẫn là một phẫu thuật khó, nhiều thách thức và đòi hỏi cơ sở thực hiện phải có trang thiết bị đầy đủ, phẫu thuật viên có đủ trình độ, kinh nghiệm trong phẫu thuật cắt khối tá tụy.

Phẫu thuật nội soi cắt khối tá tụy giúp điều trị triệt căn bệnh ung thư vùng đầu tụy - tá tràng, đảm bảo đầy đủ các nguyên tắc về phẫu thuật ung thư: đảm bảo về diện cắt ung thư, về mô bệnh học khối u, đặc biệt đây là phẫu thuật ít xâm hại, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống của người bệnh sau

phẫu thuật, giảm được tối đa các đau đớn, nguy cơ tai biến, biến chứng sau mổ cắt gan, đảm bảo về hồi phục, tính thẩm mỹ sau mổ.

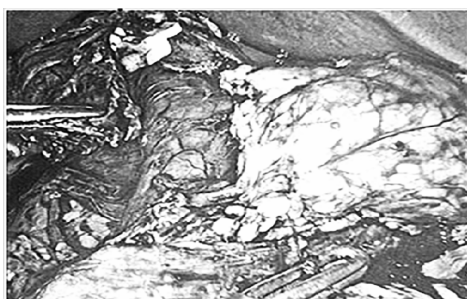
Tại Nghệ An, số lượng bệnh nhân ung thư vùng đầu tụy - tá tràng ngày càng tăng về số lượng và độ tuổi mắc bệnh ngày càng trẻ hóa. Bệnh viện Ung bướu Nghệ An đã nhanh chóng nghiên cứu và ứng dụng phương pháp phẫu thuật nội soi cắt khối tá tụy vào điều trị ung thư vùng đầu tụy - tá tràng, đáp ứng đầy đủ các tiêu chuẩn khắt khe trong phẫu thuật điều trị ung thư vùng đầu tụy - tá tràng, mang lại nhiều lợi ích cho bệnh nhân và xã hội. Bên cạnh đó, trong quá trình phẫu thuật, nhóm tác giả đã có nhiều cải tiến trong kỹ thuật như: sử dụng dây vải y tế thay thế cho Bulldong nội soi để kiểm soát cuống gan trong mổ, mang lại hiệu quả kiểm soát cuống cao hơn, giảm đáng kể chi phí y tế; khi thực hiện miệng nối Blumgart nội soi bằng chỉ PDF 3.0 thì điều chỉnh nút buộc về phía ruột non, đây là cải tiến giúp tăng cường miệng nối, giảm thời gian thực hiện và giảm tỷ lệ xì rò sau mổ.

Từ tháng 9/2019 đến nay, Khoa Ngoại - Bệnh viện Ung bướu Nghệ An đã thực hiện phẫu thuật nội soi cắt khối tá tụy điều trị ung thư vùng đầu tụy - tá tràng cho 100 bệnh nhân. Kết quả: phẫu thuật nội soi 100%, tỷ lệ tai biến trong mổ 9,3%, không có trường hợp chuyển sang mổ mở, tai biến sau phẫu thuật 14,7%, không có bệnh nhân tử vong và suy gan sau mổ.

Việc áp dụng thành công phương pháp này giúp bệnh nhân có thể phẫu thuật nội soi cắt khối tá tụy điều trị ung thư vùng đầu tụy - tá tràng tại cơ sở mà không phải chuyển tuyến, giảm chi phí đi lại và thời gian chăm sóc bệnh nhân của nhân viên y tế và người nhà. Theo tính toán, chi phí tiết kiệm được cho 100 bệnh nhân điều trị tại chỗ so với chuyển lên tuyến trên là 10,7 tỷ đồng.

3. Kết luận

Đây là một giải pháp có ý nghĩa quan trọng trong điều trị bởi phẫu thuật có độ an toàn cao, ít xâm hại, ít biến chứng sau mổ, đáp ứng các tiêu chuẩn khắt khe trong phẫu thuật điều trị ung thư vùng đầu tụy, tá tràng, nâng cao thời gian sống cho bệnh nhân./.

Diện cắt sau cắt u đầu tụy

Miệng nối tụy- ruột Blumgart nội soi

Miệng nối mật- ruột nội soi

Bệnh phẩm khối u đầu tụy